

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efterretninger

om

Nanders lærde Skole

for

Skoleaaret 1850-1851.

af

Dr. C. A. Thortsen,
Skolens Rector.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen i Nanders lærde Skole
i Juli 1851.

Nanders.

Trykt hos J. M. Elmenhoff.

Charakterer,

tildeelte de fra Randers lærde Skole dimitterede Candidater
ved Examen Artium i Aaret 1850.

Candidaterne.	Udarbejdelse i Modersmaalet.	Latin.	Latinff Stil.	Græff.	Hebraiff.	Religion.	Geographie.	Pistorie.	Arithmetik.	Geometrie.	Epiff.	Fransff.	Hoved- charakter.
M. A. S. Lund . .	laud.	laud. p. c.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.
H. N. Buhl	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	Haud ill.
G. A. Hennens . .	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	aud.	Laudabilis.

Af de 67 Disciple, der besøgte Manders lærde Skole, da forrige Aars Program blev udgivet, bleve 3 i Efteraaret dimitterede til Universitetet med det Udfald af Examen Artium, som den foran aftrykte Charakterliste udviser. Deels ved det nye Skoleaars Begyndelse, deels i Lobet af samme bleve 14 Disciple optagne i Skolen, nemlig: C. C. L. G. Budde, H. C. G. Tilemann, W. C. Sørensen, T. Sørensen, E. S. Ehlers, J. C. E. H. Schönheyder, N. Gjedde, C. N. Borup, L. Berg, T. E. Arffmann, N. C. Schmidt, C. L. T. Westermann, B. Bentzin, N. F. Elmquist. Følgende 11 Disciple udmeldtes: N. N. Hansen, C. Hassager, N. C. Bruun, L. C. Vadum, B. C. N. Balle, C. F. Hassfeldt, H. P. Dinesen, N. N. T. Jacobsen, C. J. N. Røster, W. D. Larsen, C. W. G. M. Lühau.

Disciplenes Antal er altsaa for Tiden atter 67, hvilke efter den for Mai Maaned afholdte Censur vare saaledes ordnede:

VI Classe.

1. Jacob Elisius Røster, en Søn af Apotheker C. L. Røster, borgerlig Raadmand i Manders.
2. Lauritz Meyer, en Søn af den i Slaget ved Idsted faldne Ritmester C. H. N. v. Meyer, N. af Dbr.

3. Søren Winkel Røster, Broder til No. 1 i samme Klasse.
4. Holger Christian Georg Rosenkrantz, en Søn af Hofjægermester og Lehnsharoon H. H. Rosenkrantz, Stamherre til Rosenholm.
5. Peter Severin Nyeborg, en Søn af Kjøbmand og Consul J. Nyeborg i Thisted.
6. Jens Brass, en Søn af Procurator N. Brass i Mariager.
7. Sophus Scavenius Nellesmann, en Søn af Proprietair L. Nellesmann til Allingskovgaard.
8. Lauritz Bruun, en Søn af afdøde Pastor B. Bruun, Sognepræst til Bjerregrav, Malum og Tanum i Viborg Stift.
9. Hans Christian Ørsted Røster, en Broder til No. 1 og 3 i samme Klasse.
10. Jacob Christopher Heerfordt, en Søn af afdøde Pastor C. F. Heerfordt, Sognepræst til Selde og Nasted i Viborg Stift.
11. Christian Asp Heerfordt, Tvillingbroder til den Foregaaende.
12. Niels Rudolph Bay, en Søn af kongelig Kammermusikus, Professor D. B. N. Bay, Cantor ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn.
13. Carl Frederik Buhl, en Søn af Pastor L. P. Buhl, Sognepræst til Carlby og Boldby i Marhuus Stift.

V Klasse.

1. Johan Ernst Nicolai Schönau Bruhn, en Søn af Proprietair L. Bruhn paa Nyberg.
2. Wilhelm Ferdinand Borup, en Søn af Kjøbmand J. C. Borup i Randers.

3. Niels Christian Borberg, en Søn af Tobaksfabriquant J. Borberg i Randers.
4. Theodor Hans Gram Julius Beckmann, en Søn af Pastor N. K. Beckmann, Sognepræst til Hald og Kjærby i Narhuus Stift.
5. Claus Christian Poulsen, en Søn af Gaardmand Poul Andersen i Ensløv i Narhuus Stift.
6. Hans Georg Faith Pind, en Søn af Proprietair C. Pind til Levenholm.
7. Niels Christian Glud, en Søn af Pastor H. J. Glud, Sognepræst til Jeberg og Lyby i Viborg Stift.
8. Ludvig Christian Borup, Broder til No. 2 i samme Klasse.
9. Carl Christian Leopold Gether Budde, en Søn af Provst C. Budde, Sognepræst til Dørglum, Veiby og Furreby i Halborg Stift.
10. Henrich Christian Georg Tilemann, en Søn af Pastor J. G. Tilemann, Sognepræst til Knebel og Noelse i Narhuus Stift.
11. Johannes Henrik Heerfordt, Broder til No. 10 og 11 i VI. Klasse.
12. Wilhelm Ferdinand Hassager, en Søn af Kjøbmand C. M. Hassager i Randers.

IV Klasse.

1. Søren Rasmussen Østfeldt, en Søn af Møller N. Østfeldt i Skjerring Mølle.
2. Nicolai Severin Baumann, en Søn af afdøde Pastor Baumann, Sognepræst til Hedensted og Store Dalby i Narhuus Stift.
3. Rasmus Daugaard, en Søn af afdøde Districtslæge, Bataillonskirurg N. Daugaard i Skanderborg.

4. Sophus Laurig Henrik Christian Julius Smith, en Søn af Proprietair J. F. Smith paa Frederiksdal ved Randers.
5. Gustav Isaacsen, en Søn af Kjøbmand M. Isaacsen i Randers.
6. Anders Sørensen, en Søn af Selveiergaardmand Søren Andersen i Heiring i Viborg Stift.
7. Peter Christian Rosenkrantz, Broder til Nr. 4 i VI. Klasse.
8. Enevold Borch Jacobsen, en Søn af Fuldmægtig, Exam. juris C. W. Jacobsen i Randers.
9. Wilhelm Christian Sørensen, en Søn af Consul S. Sørensen, N. af D., Kjøbmand i Hobro.
10. Jacob Johannes Tjelstrup, en Søn af afdøde Pastor J. J. Tjelstrup, Sognepræst til Gjedvad og Balle i Marhuus Stift.
11. Alfred Joseph Meyer, en Søn af Kjøbmand N. Meyer i Randers.
12. Niels Harald Emil Larsen, en Søn af ordineret Catechet, Pastor L. P. Larsen i Randers.
13. Hans Jensen, en Søn af Pastor J. C. Jensen, Sognepræst til Houlberg og Granslev i Marhuus Stift.
14. Carl Wilhelm Jessen, en Søn af Kammerjunker, Overførster N. J. Jessen, N. af D., i Randers.

III Klasse.

1. Eberhard Sophus Ehlers, en Søn af afdøde Pastor C. F. Ehlers, Sognepræst til Laurberg og Leerberg i Marhuus Stift.
2. Jean Carl Emil Hermann Schönheyder, en Søn af afdøde Pastor C. F. Schönheyder i Randers.
3. Theodor Sørensen, Broder til Nr. 9 i IV. Klasse.

4. Søren Christian Baumann, Broder til Nr. 2 i IV Klasse.
5. Peter Emil Schytte Nyegaard, en Søn af Procurator J. B. Nyegaard i Randers.
6. Seier Malling Ballentin, en Søn af Provst J. Ballentin, Sognepræst til Spentrup og Gassum i Marhuus Stift.
7. Ludvig Ferdinand Bjerg, en Søn af Ritmester i 5te Dragonregiment H. P. v. Bjerg, N. af D.

II Klasse.

1. Alfred Christian Larsen, Broder til Nr. 12 i IV. Klasse.
2. Adolf Frederik Elmquist, en Søn af Byfoged E. J. Elmquist i Randers.
3. Ludvig Jacobsen, Broder til Nr. 8 i IV. Klasse.
4. Peter Anton Mulvad, en Søn af Fuldmægtig H. E. M. Mulvad i Randers.
5. Niels Christian Heerfordt, Broder til Nr. 10 og 11 i VI. Klasse og Nr. 11 i V. Klasse.
6. Johannes Sophus Arffmann, en Søn af Kjøbmand J. P. Arffmann i Randers.
7. Julius Borup, Broder til Nr. 2 og 8 i V. Klasse.
8. Adam Frederik Wilhelm Honnens, en Søn af Oberstlieutenant ved 6te Dragonregiment J. J. v. Honnens, N. af Dbr.
9. Hans Michael Michaelsen, en Søn af Kjøbmand F. P. Michaelsen i Randers.
10. John Danielsen, en Søn af Fabrikmester F. Danielsen paa Papiirfabrikken Klippan i Sverrig.
11. Anders Gjedde, en Søn af Kammerraad, Godseier Gjedde til Blomstrup i Malborg Stift.

(S. 9.)

Schematisk Oversigt over Lærefagenes Fordeling ved Manders lærde Skole i Skoleaaret 1850-51.

Fagene.	6 Cl.		5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	3 Alt Timer ugentl.	Lærerne.	Fagene.	6 Cl.		5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	Ugentl. Timer i Alt:
	s.	n.									s.	n.						
Dansk og dansk Stil.	1	1	2	2	4	6	6	23	Rector.	Latin.	10	5						} 17
Latin og Latin Stil.	1	9	9	9	9			37	Overlæreren.	Oldf. og Myth.	1	1						
Græsk.	5	5	5					15		Græsk.	5							} 21
Oldsager og Mythologie.	1	1						2	Adjunct Dorph.	Fransk.	2	3						
Hebraisk.	2							2		Hist. og Geogr.	7	4						} 22
Lydsk.	1	1	2	3	4	5	6	23	Adjunct Gundorph.	Hebraisk.	2							
Fransk.	2	3	3	2	5			15		Dansk.	3							} 23
Religion, Bibelhistorie og Ny Testamente.	3	2	2	3	3	4	17		Adjunct Klein.	Relig., Bibelb.	3	2	2	3	3	4		
Historie og Geographie.	3	2	4	4	5	5	5	30		Latin.		4	9					} 31
Arithmetik og Geometrie.	4	4	4	4	4	4	4	24	Adjunct Hansen.	Græsk.		5	5					
Naturhistorie.	2	2	2	2	2	3	13			Mathematik etc.	4	4	4	4	1	1		} 22
Skrivning.					1	3	4	8	Adjunct Müller.	Naturhistorie.	2	2	2	2	2	2	3	
Tegning.						1	2	3		Fransk.				3	2			} 25
3 Alt ugentlige Timer	36	34	34	34	34	34	34	212*)	Adjunct Broberg.	Latin.								
	(42)									Skrivning.	3	2	3	4	5			} 23
									Adjunct Levinson.	Dansk.		2	2	4	6	6		
										Lydsk.					5	6		} 25
									Malermester Lindstrøm.	Dansk.					5	5	5	
									Organist Larsen.	Lydsk.					3	3		} 23
									Overbagimester Størup.	Fransk.					5	5	5	
										Hist. og Geogr.			4	5	5	5		} 25
										Tegning.					3	3		
										Regning.					1	2		} 3
										Sang.								
										Gymnastik.								4
																		6

*) Dertil komme 4 Sangtimer og om Sommeren 6 Gymnastiktimer.

12. Anton Julius Baumann, Broder til 2 i IV. Klasse og Nr. 4 i III. Klasse.
13. Marcus Nicolai Mellemann, Broder til Nr. 7 i VI. Klasse.
14. Holger Nasmus Emil Mygind, en Søn af Pastor H. T. Mygind, Sognepræst til Lem og Weiiby i Viborg Stift.

I Klasse.

1. Carl Gustav Leuenbach Meyer, Broder til Nr. 2 i VI. Klasse.
2. Christian August Borup, en Søn af Particulier G. Borup i Randers.
3. Andreas Casper Schmidt, en Søn af Kjøbmand N. Schmidt i Randers.
4. Theodor Edvard Arffmann, Broder til Nr. 6 i II. Klasse.
5. Biggo Bentzin, en Søn af Hr. W. H. Bentzin i Randers.
6. Carl Ludvig Theodor Westermann, en Søn af Kjøbmand T. G. F. Westermann i Randers.
7. Ludvig Berg, en Søn af Kjøbmand M. Berg i Randers.

I Lærerpersonalet er i Skoleaaret 1850-51 ingen Forandring foregaaet. Hvad Underviisningsgjenstandene angaaer, vil det skjønnes af den vedheftede schematiske Oversigt over Lærefagenes Fordeling, at de for samtlige Classer, med Undtagelse af 6te Klasse B., have været bestemte i Overeensstemmelse med Bekjendtgjørelsen af 13de Mai 1850 om en Underviisningsplan og Examenbestemmelser for de lærde Skoler i Danmark.

Naar Manders lærde Skole overensstemmende med den allerhøieste Resolution af 13de Marts 1846 skulde bestaae og udvides, var et nyt Locale ønskeligt snarest muligt og fornødent til den Tid, da en syvende Klasse skulde oprettes. For at paaskynde og lette dets Opførelse blev i Maret 1848 en Byggeplads skjænket af Kjøbstadens Commune; men Sagen stillede sig atter i Bero, indtil ogsaa den nuværende Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet efter ny Overveielse var kommen til den Overbeviisning, at Skolen maatte vedblive. Dette tilligemed Motiverne meddeleltes i Departementstidenden f. N. 1850 Nr. 55 o. fl., og i Udkastet til en Finantslov for Finantsaaret 1851-52 opførtes Udgiften til den, som det syntes, nu uopsættelige Bygning med 17,000 Rbd. Det af Folke-thinget i Anledning af Budgettet nedsatte Udvalg fraraadede imidlertid Summens Bevilling „med Hensyn til, at Spørgsmaalet om, hvilke Skoler der skulde nedlægges, endnu ikke var afgjort.“ I Thingets 64de Møde erklærede vel Ministeren atter, at Manders lærde Skole ei var blandt dem, der paa- tænkes nedlagte, og at en ny Bygning var saa nødvendig, at det vilde være forbundet med de allerførste Ulemper, endogsaa kun et enkelt Aar at udsætte dens Opførelse; men Udvalgets Ordfører var af andre Tanker og meente, at man nok kunde forsvare at opsætte Sagen til næste Aar, da der saa „vilde finde Forhandling Sted under Eet om, hvorledes alle Skoler i Landet skulde behandles, hvilke der skulde vedblive og hvilke der skulde nedlægges.“ Rigsdagsmanden Hr. Linnemann forklarede derpaa yderligere Skolens Trang til et nyt Locale, og da det jo var sandsynligt, at der heller ikke næste Aar kunde blive Spørgsmaal om dens Nedlæggelse, forekom det ham haardt, at den „endnu et Aar skulde vente paa en saa nødvendig Forandring, blot fordi der vilde blive Spørgsmaal om Nedlæggelsen af et Par andre Skoler.“ Endelig holdt Rigsdagsmanden Hr. Kée et Foredrag, hvori han indrøm-

mede, at der var Trang til en ny Skolebygning i Manders, hvis Skolen skulde bestaae; men om dette burde skee, vidste han ikke. Han meente desuden, at Manders Commune hellere end Staten skulde tilskyde det Beløb eller i alt Fald den største Deel af den Sum, som den nye Bygning vilde udtræve. Efter at have erhholdt disse Oplysninger og hørt disse Meningsytringer bestemte Thinget med 60 Stemmer mod 7, at den forlangte Sum ikke skulde bevilges. Heller ikke fandt denne Folkeathingets Beslutning nogen Modsigelse ved Budgettets Forhandling i Landstthinget. — Skolen vil altsaa i alle Tilfælde endnu en Tidlang komme til at lide af et ubensigtsmæssigt og utilstrækkeligt Locales erkjendte Mangler.

Bed en privat Mand's Liberalitet og Agtelse for videnskabelig Dannelse er derimod i Mar en betydelig Gave tilfalden denne saavel som flere af Jyllands lærde Skoler. Afdøde Proprietair Niisse'n til Spøtrup havde nemlig i sit Testament tillagt Skolen et Legat, som efter Repartitionen i hans Bo udgjør et Beløb af 13,152 Rbd. 64 S. Dette Beløb har Skolen nu modtaget deels i rede Penge, deels i Pantobligationer, og Nenterne ville efter Testators Bestemmelse kunne anvendes til Understøttelse af dertil kvalificerede Disciple, saa snart Fundatsen er bragt i Stand og forsynet med Confirmation.

I Skoleaaret 1850—51 er i de forskjellige Fag Følgende læst eller bestemt til at læses før dets Slutning:

Dansk.

I Klasse: Til Oplæsning ere forskjellige Bøger blevne anvendte; til Analysering Molbech's Læsebog. Endeel af Bojesens Grammatik er gennemgaaet. Holsts Samling af Smaadigte er benyttet til Udenadslæsning. Stil to Gange om Ugen, meest efter Dictat.

II Klasse: Samme Bøger, som i den foregaaende Klasse. Stiiløvelsen har meest bestaaet i Gjengivelse af en Fortælling.

III Klasse: Bojesens Grammatik. Holsts profaiske Læsebog. Til Udenadslæsning er Fabricius's Samling af fædrelandshistoriske Digte afbenyttet. En eller to Stile ugentlig.

IV Klasse: Holsts Læsebøger ere benyttede, og af den poetiske Deel ere flere Stykker lærte udenad. En Stiil ugentlig.

V Klasse: Holsts Læsebøger. En Stiil ugentlig.

VI Klasse: En skriftlig Udarbeidelse hver fjortende Dag. Holsts Læsebøger have været benyttede. Øverste Afdeling: Thortsens Udsigt over den danske Litteratur §§ 13—19. Med nederste Afdeling er gennemgaaet C. Winthers Omrids af den nordiske Mythologie, og læst Dehlenschlägers Baldur hiin Gode, Helge, Langelandsreisen og Sanct Hans Aftens Spil.

Latin.

III Klasse: Latinse Læsebog af Berg og Møller, S. 1—44. Madvigs Grammatik: Bøiningsskæren.

IV Klasse: *Cornelii Nepotis* Hamilcar, Hannibal, Eumenes, Datames, Epaminondas, Pelopidas, Timoleon. Af Madvigs Grammatik Syntaxen indtil 3die Afsnit. Skriftlig Stiil to Gange om Ugen; i den sidste Deel af Skoleaaret ogsaa mundtlig Stiil efter Ingerslevs Materialier.

V Klasse: *Livii* Hist. I. II. Af Madvigs Grammatik Orddannelseskæren og Syntaxen. Skriftlig Stiil efter Ingerslevs Materialier, mundtlig efter Sumpts Opgaver. Af og til ere Extemporalstile og Versioner skrevne. — Stolls Mythologie.

VI Klasse: *Livii* Hist. I. II; *Ciceronis* Cato Major & Laelius; *Virgilii* Æneid. II. I & II; *Horatii* Epist. II. I & II. Øverste Afdeling har tillige repeteret *Ciceronis* Oratio pro

Milone. Madvigs Grammatik §§ 174—487. Stile og Versioner. Bojesens Haandbog i de romerske Antiquiteter, S. 1—139.

Græsk.

IV Klasse: J Langes Grammatik det Vigtigste af Formlæren. Sammes „Materialier“ til S. 31.

V Klasse: *Xenophontis Anabasis*. I. II; *Homeri Iliad*. I. I. Langes Grammatik, Formlæren.

VI Klasse: *Homeri Iliad*. I. I; *Xenophontis Memorabilia*. Soer. I. II; *Platonis Apolog.* Soer. & *Crito*. Langes Grammatik, Syntaxen. Bojesens Antiquiteter, Afsnittene om den heroiske Tid og om Sparta. Desuden har øverste Afdeling læst *Herodoti Hist.* I. VI cc. 121—fin.

Hebraisk.

VI Klasse B: Genesis. Lindbergs Grammatik.

Endsk.

I Klasse: Riises Læsebog for Begyndere, S. 50 til Enden. Hjorts mindre Grammatik, med Undtagelse af de uregelmæssige Verber og Præpositionerne.

II Klasse: Hjorts Læsebog, S. 21—49, 87—146. Hjorts mindre Grammatik.

III Klasse: Hjorts Læsebog, S. 113—183, 186—194. Hjorts større Grammatik, Formlæren. Bresemanns Stiløvelser, S. 1—48; mundtlig.

IV Klasse: Hjorts Læsebog, S. 173—183, 288—312, 337—358, 375—388, 558—570. Hjorts Grammatik, Formlæren og det Vigtigste af Syntaxen. Bresemanns Stiløvelser, S. 52—94, skiftevis mundtlig og skriftlig.

V Klasse: Hjorts Læsebog, S. 312—321, 388—411, 520—550, 579—593. Hjorts Grammatik. Stil hver Uge.

VI Klasse A: Hjorts Grammatik. Schillers Wal-
tenstein. Een Stil ugentlig. Et kort Udtog af Litteratur-
historien efter Hjort.

VI Klasse B: Hjorts Grammatik. Schillers Wal-
tenstein. Til Oversættelse fra Dansk til Tydsk er benyttet
Hofsts danske Læsebog.

Fraust.

II Klasse: Borrings Manuel, S. 1—124.

III Klasse: Borrings Læsebog for Mellemklasser,
S. 1—34. Af Abrahams's Grammatik Boiningslæren til
§ 123 undtagen Kjønnet. Jagerslevs Materialier I—X.

IV Klasse: Samme Læsebog, S. 128—143, 151—167,
241—262. Samme Grammatik, Boiningslæren undt. Kjen-
net. Jagerslevs Materialier, forfra til uregelmæssige Verber.

V Klasse: Borrings Études littéraires (5. Udg) S.
105—133, 167—172, 1—20, 300—325, 217—222, 173—
191. Abrahams's Grammatik, Formlæren.

VI Klasse: Borrings Études littéraires, S. 266—
278, 148—167, 173—196, 217—222. Af Abrahams's
Grammatik Formlæren og Syntarens 1ste og 2det Afsnit til
§ 282 med tilsvarende Stykker i Borrings Stiløvelser. En-
deel Timer ere anvendte til Extemporallæsning.

Religion.

I Klasse: Valles Lærebog, de tre første Capitter samt
6te Cap. til B. III (Omsorg for vor timelige Belsærd). Hers-
lebs mindre Bibelhistorie.

II Klasse: Valles Lærebog, Capp. 4, 5, 7, 8 samt
sidste Halvdeel af 6te Cap. Herslebs større Bibelhistorie
fra Begyndelsen til 6te Periode.

III Klasse: Valles Lærebog med Undtagelse af 1ste
og 2det Capitel. Herslebs Bibelhistorie, 6te, 7de og 8de

Periode af det gl. Testament og af det nye Testament til S. 224.

IV Klasse: Balle's Lærebog med Undtagelse af det 6te Capitel. Herslebs Bibelhistorie, fra S. 224 til Bogens Slutning samt 3die Afdeling.

V Klasse: Fogtmann's Lærebog §§ 47—96. Herslebs Bibelhistorie, 1ste, 2den og 3die Afdeling og af 4de Afd. til S. 187.

VI Klasse: Fogtmann's Lærebog og Herslebs Bibelhistorie. Evangelium Joannis.

Historie.

I Klasse: Oldtidens Historie efter Kosods fragmentariske Lærebog.

II Klasse: Middelalderens og den nyere Tids Historie efter Kosods fragmentariske Lærebog.

III Klasse: Oldtidens Historie efter Kosods Udtog af Verdenshistorien. Danmarks Historie til Mæret 1397 efter Allens Lærebog.

IV Klasse: Frankrigs og Englands Historie efter Kosods Udtog.

V Klasse: Danmarks Historie fra A. 1660 efter Allens Lærebog; Norges, Sverrigs og Ruslands efter Kosods Udtog.

VI Klasse: Den gamle Historie samt Danmarks, Sverrigs, Ruslands, Preussens, Polens, Ungarns, Tyrkiets, det græske Keiserdømmes, Arabernes, Persiens, Mongolernes og Chinas Historie efter Kosods Udtog. Den øverste Afdeling har desuden læst Frankrigs, Englands, Portugals, Spaniens, Nederlandenes, Tydsklands, Schweiz's og Italiens Historie efter samme Lærebog.

Geographie.

I Klasse: Ingerslevs mindre Lærebog, forfra til Asien.

II Klasse: Asien, Africa, America og Australien efter samme Lærebog.

III Klasse: Welschows Geographie, forfra til Spanien.

IV Klasse: Samme Lærebog fra Spanien til Asien.

V Klasse: Asien, Africa, America og Australien efter samme Lærebog.

VI Klasse A: Samme Lærebog fra Begyndelsen til Enden.

VI Klasse B: Ingerslevs større Lærebog.

Arithmetik.

I Klasse: Regning efter Ursins Regnebog.

II Klasse: Regning efter Ursins Regnebog. Bogstavregning.

III Klasse: Steens elementaire Arithmetik, §§ 1—51.

IV Klasse: Fallesens Lærebog, §§ 1—45 med Forbigaaelse af det, der tidligere er læst efter Steens Lærebog, og desuden §§ 81—87. Det forhen Læste er repeteret.

V Klasse: Samme Lærebog, §§ 47—60, 64—75, 102—103.

VI Klasse: Samme Lærebog, §§ 88—97, 99—101. Det forhen Læste er repeteret.

Geometrie.

I Klasse: Geometrisk Tegning.

II Klasse: Geometrisk Tegning.

III Klasse: Svenningsens Lærebog, §§ 1—75.

IV Klasse: Samme Lærebog, §§ 88—162. Det forhen Læste er repeteret.

V Klasse: Samme Lærebog, §§ 194—255. Repeteret §§ 114—193.

VI Klasse: Samme Lærebog, §§ 275—332. Det forhen Læste er repeteret.

De fire øverste Classer have, med Undtagelse af øverste Parti af 6te Klasse, ugentlig hjemme udarbejdet en Opgave deels af geometrisk, deels af arithmetisk Indhold. Paa Skolen ere de af og til øvede i Bogstavregning.

Naturhistorie.

I Klasse: Strøms naturhistoriske Lærebog, 1ste Hefte og af 2det Hefte til Vadefugle.

II Klasse: Bramsens og Dreiers Lærebog i Zoologie og Botanik, Krybdyr, Fisk og Pattedyr.

III Klasse: Samme Lærebog, Fugle, Indledningen til Dyreriget, Mennekets Naturhistorie, og af Bløddyrene til 1ste Classes 2den Orden.

IV Klasse: Samme Lærebog, Leddyr fra Arachnider, Bløddyr, og af Planteriget de to første Classer af Bladspirere.

V Klasse: Samme Lærebog, Planteriget.

VI Klasse A: „De dyriske Livsyttringer x.“ af Prosch. Repeteret Dyreriget og Planteriget efter Bramsens og Dreiers Lærebog.

Beneficierne ved Skolen have i indeværende Skoleaar været saaledes fordeelte:

1. Høieste Stipendium, 50 Rbd., tillagdes Discipulen L. Meyer. Alt at oplægge.

2. Mellemste Stipendium, 35 Rbd., tillagdes Disciplene L. Bruun, C. C. Poulsen og N. C. Glud. Alt at oplægge.

3. Laveste Stipendium, 20 Rbd., tillagdes Disciplene P. S. Nyeborg, J. C. Heerfordt, C. N. Heerfordt, C. F. Buhl, S. S. Mellemann, J. E. N. S.

Bruhn, S. N. Ostenfeldt og N. Sørensen. Alt at oplægge.

4. Fri Underviisning bevilgedes Disciplene J. H. Heerfordt, W. D. Larsen, N. S. Baumann, J. J. Jelsstrup, H. Jensen, N. H. E. Larsen, S. E. Baumann, P. E. S. Nyegaard, N. E. Larsen, G. E. E. H. Schönheyder.

5. Underviisning mod nedsat Betaling bevilgedes Disciplene G. Jsaacsen og P. N. Mulvad.

De særegne Stipendier ere uddeelte saaledes:

1. Det Fossieske Stipendium, 4 Rbd. 84 § , er tildeelt Dimittenden L. Meyer. 2. Stipendiet af de Brock-Bredalske Legater (Fund. § 8), 27 Rbd. 41 § ., er af Administrationen for bemeldte Legater tilkjendt Disciplene L. Meyer og N. S. Baumann til lige Deling. 3. Af tvende Stipendier af samme Legater (Fund. §§ 9 og 10), hvilke uddeles efter hvert Aars Examen Artium, er det ene paa 64 Rbd. 48 § . af Administrationen bevilget den i forrige Efteraar herfra dimitterede Student M. N. S. Lund, det andet paa 54 Rbd. 60 § . den ligeledes herfra til samme Tid dimitterede Student H. N. Buhl. 4. De Bøger, som ere anskaffede for det i Fundatsen for samme Legater § 11 til Flittighedsbelønninger bestemte Rentebeløb, tildeelttes i Marts 1850 Disciplene M. N. S. Lund (Kruses Atlas u. Tabellen zur Uebersicht der Geschichte), H. E. G. Rosenkrantz (Ewalds Skrifter), W. F. Borup, (Molbechs danske Ordbog), S. N. Ostenfeld (Arnesens græske Ordbog), N. E. Larsen (Holbergs Comœdier).

Af Renterne af det Estrupske Legat, som udgjør 750 Rbd., ere i 11te Juni Termin d. N. 2 Rbd. udbetalte for Tilsyn med Fundators Faders Monument (efter Fund. § 4), og 28 Rbd. ville med Fradrag af Krigsskatten indgaae i Skolekasen for at anvendes til Bibliothekets Forøgelse (efter Fund. § 5).

**Oversigt over
Skolens Indtægter og Udgifter i Regnskabsaaret
fra 1ste April 1850 til 31te Marts 1851.**

Indtægt.

Renter af Skolens rentebærende Formue . . .	37 Rbd. 48 f.
Tiender	1462 — 21 -
Afgift af St. Mortens Kirke i Randers . . .	120 — = -
Skolecontingenter	1718 — 32
Afgift fra Ræmnerklassen i Randers	24 — = -
Ubestemte og ekstraordinaire Indtægter	21 — 32 -
Tilskud fra den almindelige Skolefond . . .	6116 — 34 -
Følge Regnskabsdecisionen for forrige Aar .	4 — 16 -

Summa: 9503 Rbd. 87 f.

Udgift.

Underbalance fra forrige Aar	618 Rbd. 35 f.
Gager	7250 — = -
For Timeundervisning	318 — 8 -
Bibliotheket og videnskabelige Apparater . . .	129 — 94 -
Bygningens Vedligeholdelse	62 — 5 -
Inventariet	40 — 63 -
Brændsel	195 — 72 -
Belysning	31 — 84 -
Skatter og Afgifter	145 — 40 -
Regnskabsførerens Procenter	145 — 24 -
Skoleopvarmning og Reengjøring	99 — 4 -
Programmer og Skolehøitideligheder	76 — 56 -
Porto, Protokoller og Skrivematerialier . . .	22 — 83 -
Afgivet til den almindelige Skolefond	500 — = -
Krigsskat	125 — 46 -

Løberis: 9761 Rbd. 38 f.

Transport: 9761 Rbd. 38 f.	
Ifølge Regnskabsdecisionen for forrige Aar	= — 64 -
Extraordinaire Udgifter	29 — 77 -
	<hr/>
Summa: 9791 Rbd. 83 f.	
Indtægten: 9503 Rbd. 87 f.	
	<hr/>
Underbalance: 287 Rbd. 92 f.	

Til Skolebibliothekets Forsyning ere i Regnskabsaa-
 aaret fra 1ste April 1850 til 31te Marts 1851 foruden det
 i ovenstaaende Udsigt over Skolens Udgifter anførte Tilskud af
 129 Rbd. 94 f. anvendte Bibliothekets egne Revenuer, 58
 Rbd., med Fradrag af Krigsskatten. Siden Fortegnelsen i
 Skolefosterretningerne for 1849=50 sluttedes, ere følgende Bø-
 ger tilkomne:

- Abrahamsons, Nyerups og Rahbeks Udvalg af danske Biser fra
 Middelalderen. 1—5 D. Kbh. 1812—1814. 8.
- P. Rosfod Anders danske Lovhistorie. 1—2 D. Kbh. 1769—76. 4.
- W. A. Becker, Gallus. Zweite Ausg. 1—3 Th. Lpz. 1849. 8.
- S. Berghaus, Physikalischer Schul-Atlas. Gotha. 1850.
- A. F. Bergsøe, Den danske Stats Statistik. 4 B. 2 H. Kbh.
 1850. 8.
- C. A. Böttiger, Sabina. Lpz. 1806. 8.
- P. Friis Edvardsen, Schielsehistor Riisbæds gamle og nuværende
 Tilstand. Sorøe, 1759. 4.
- Adagiorum Erasmi Roterodami epitome. Amstelodami. 1650. 12.
- G. G. Gervinus, Handbuch der Geschichte der poetischen National-
 Literatur der Deutschen. 4 Aufl. Lpz. 1849. 8.
- C. Giesing, Danske, norske og islandske Zubellærere. 1—4 D. Kbh.
 1779—86. 4.
- F. Helsted, Veiledning i Tegnekonstens allerførste Grunde. 1—8
 H. Kbh. 4.
- C. F. Hempel, De monstris acephalis disquisitio anatomica. Hafn.
 1850. 8.

- J. R. Hübertz*, Aktstykker vedkommende Staden Aarhus. 1—3 D. Kbh. 1815—17. 8.
- Jahns* neue Jahrbücher für Philologie und Pädagogik. 59—61 B. Lpz. 1850—51. 8.
- Supplementband 16, 2—4 H. 17, 1 H. Lpz. 1850—51. 8.
- Kjærbølling*, Kongeriget Danmarks samt Hertugdømmernes Fugle i naturtroe Afbildninger. 9—15 S. samt 1—2 Hefte Text. Kbh. 1850—51. Fol.
- Antiflesvigholstenske* Fragmenter, udg. af Prof. A. J. Krieger. 13, 15, 16 S. Kbh. 1850. 8.
- Krag og Stephanius*, Christian d. 3des Historie. Overs. Kbh. 1776—79. 4.
- N. Landais*, Dictionnaire français. T. 1—2. Paris. 1817. 4.
- Kort over Bornholm af *J. H. Mansa*.
- J. D. Michaelis* Mosaiske Ret. Overs. af J. Wolf. 1—3 D. Kbh. 1780—83. 8.
- C. Molbech*, Nordist Lidskrift. 1—4 B. Kbh. 1827—36. 8.
- C. Molbech*, Historie om Ditmarskerkrigen. Kbh. 1813. 8.
- C. Molbech*, Studier over Døtterschlagers Poesie. Kbh. 1850. 8.
- J. P. Myrner*, Bemærkninger ved Skriften „Aanden i Naturen.“ Kbh. 1850. 8.
- J. V. Neergaard*, Forsøg til en pragmatisk Fremstilling af Læren om Menneskets Temperamenter. Kbh. 1850. 8.
- K. Nyerup*, Karakteristik af Christian den 4de. Kbh. 1816. 8.
- Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1850. N. 1—8. Kbh. 1850. 8.
- Samme for A. 1851. N. 1—3. Kbh. 1851. 8.
- P. L. Danum*, Om Fibrinen. Kbh. 1851. 8.
- Christiern Pederjens* danske Skrifter, udg. af *C. J. Brandt* og *R. L. Fenger*. 1 B. Kbh. 1850. 8.
- Platons* Stat, oversat af *C. J. Heise*. 1—3 D. Kbh. 1851. 8.
- V. Prosch*, Dyreriget's Naturhistorie. Kbh. 1851. 8.
- C. Puggaard*, Moens Geologie. Kbh. 1851. 8.
- J. L. Rohmann*, Skildringer af den nyeste Lids Historie. 4 D. Odense 1851. 8.
- W. Rothe*, Den danske Kirkebygning. Kbh. 1850. 3.
- J. W. Schaefer*, Grundriß der Geschichte der deutschen Literatur. 5 Aufl. Bremen, 1850.

- F. Schiern*, Europas Folkestammer. 1 D. Kbh. 1851. 8.
- J. J. Schouw*, Dansk Tidsskrift. Nr. 19—25. Kbh. 1850—51. 8.
- Schüz*, Leben u. Charakter der Elisabeth Charlotte, Herzogin von Orleans. 2 Bde. 1820. 8.
- G. A. S. Stenzel*, Geschichte des preussischen Staats. 4 Bde. Hamburg. 1851. 8.
- H. Stephani*, Thesaurus græcæ linguæ. Edd. C. B. Hase, G. & L. Dindorfii. Vol. VII, fasc. 5. Vol. VIII, fasc. I. Parisii. Fol.
- Noregs Konunga Sögor. Edd. Schöning, S. & B. Thorlacii, Werlauff. T. I—VI. Haun. 1777—1823. Fol.
- Statistisk Tabelværk. Ny Række. 1 B. Kbh. 1850. 4.
- Tafel*, Osiander u. Schwab, Griechische Prosaiker in neuen Uebersetzungen. Bde. 227—230. Stuttg. 1849—50. 12.
- P. Terpager*, Ripæ Cimbricæ. Fleusburgi, 1736. 4.
- Nyt historisk Tidsskrift, udg. af den danske historiske Forening. 4 B. 1 H. Kbh. 1850. 8.
- A. S. Vedel*, Om den danske Kronike at beskrive. Udg. af N. Nyerup. Kbh. 1787. 8.
- E. C. Werlauff*, Det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, i dets første Aarhundrede. Kbh. 1847. 8.
- Oehlenschlägers* Erindringer. 1—4 D. Kbh. 1850—51. 8.
- A. S. Ørsted*, Af mit Livs og min Tids Historie. 1 B. Kbh. 1851. 8.
- S. C. Ørsted*, Aanden i Naturen. 2 D. Kbh. 1850. 8.

Fremdeles har Bibliotheket modtaget de i Maret's Løb udgivne Fortegnelse over Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet og Charakterlister over dem, der have underkastet sig Examen Artium og anden Examen, endelig samtlige Programmer fra Universitetet, de lærde Skoler og den videnskabelige Realskole i Marhuus, samt de preussiske Skoleprogrammer for Maret 1849.

Den offentlige Examen
i Randers lærde Skole for Aaret 1851
foretages i følgende Orden:

Onsdagen den 9de Juli.

- Rl. 8. De 3 øverste Classer latinſt Stil.
— 2. Alle Classer danſt Stil.

1ſte Læſeværelſe.

2det Læſeværelſe.

Torsdagen den 10de Juli.

- Rl. 8. VI Cl. Latin.
— 2. V Cl. Græſk.

- Rl. 8. II Cl. Religion.
— 11. I Cl. Naturhiſtorie.
— 2. IV Cl. Naturhiſtorie.

Rl. 8 V Cl. Tydſk Stil.

Fredagen den 11te Juli.

- Rl. 8. VI Cl. Religion.
— 2. IV Cl. Latin.

- Rl. 8. III Cl. Tydſk.
— 10. II Cl. Franſk.
— 2. I Cl. Hiſtorie og Geogr.

Rl. 2. V Cl. Verſion fra Latin.

Lørdagen den 12te Juli.

- Rl. 8. V Cl. Latin.
— 10½. III Cl. Franſk.
— 2. VI Cl. Græſk.

- Rl. 8. I Cl. Religion.
— 10½. II Cl. Tydſk.
— 2. V Cl. Tydſk.

Rl. 8. VI Cl. Verſion fra Latin.

Mandagen den 14de Juli.

- Rl. 8. V Cl. Franſk.
— 10½. III Cl. Naturhiſtorie.
— 2. V Cl. Naturhiſtorie.

- Rl. 8. IV Cl. Tydſk.
— 2. II Cl. Hiſtorie og Geogr.

Rl. 2. VI Cl. A Mathematisk Dpgave.

Tirsdagen den 15de Juli.

- Rl. 8. VI Cl. Hiſtorie og Geogr.
— 2. IV Cl. Hiſtorie og Geogr.

- Rl. 8. V Cl. Religion.
— 2. III Cl. Mathematisk.

Rl. 2. V Cl. Mathematisk Dpgave.

Onsdagen den 16de Juli.

- Rl. 8. VI Cl. Mathematisk.
— 2. II Cl. Naturhiſtorie.

- Rl. 8. III Cl. Religion.
— 10½. I Cl. Tydſk.
— 2. V Cl. Hiſtorie og Geogr.

Rl. 2. IV Cl. Mathematisk Dpgave.

1ste Læseværelse.

2det Læseværelse.

Torsdagen den 17de Juli.

Rl. 8. IV Cl. Religion.
— 2. VI Cl. Frænsk.

Rl. 8. III Cl. Latin.
— 10. IV Cl. Frænsk.
— 2. IV Cl. Mathematik.

Fredagen den 18de Juli.

Rl. 8. V Cl. Mathematik.
— 2. VI Cl. Tydsk.

Rl. 8. IV Cl. Græsk.
— 2. II Cl. Dansk.

Lørdagen den 19de Juli.

Rl. 8. I Cl. Dansk.

Rl. 8. III Cl. Historie og Geogr.

• Torsdagen den 22de Juli om Formiddagen Kl. 10 foretages Translocationen.

Lørdagen den 23de August om Formiddagen Kl. 9 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple.

Mandagen den 25de August begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære den mundtlige Examen og Translocationen indbydes herved ærbødigst Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens og Videnskaberne's Belyndere.

Randers Lærde Skole, den 24de Juni 1851.

C. A. Thortsen.